GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 7 mei 2024
ZAAKNUMMER 1441136
BEHANDELD DOOR Astrid van Mierlo
TELEFOON (035) 629 2533
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT Stand van zaken project realisatie nieuwe bibliotheek

Geachte raadsleden,

Met deze collegebrief willen wij u informeren over de voortgang van het project “vernieuwing bibliotheek”, waar uw raad op 21 september 2022 de financiële kaders voor heeft vastgesteld. Vanuit onze positie als borgsteller voor de huidige door de bibliotheek aangetrokken lening en als subsidieverstrekker, is er zowel ambtelijk als bestuurlijk zeer regelmatig overleg over de voortgang van het project.

De vernieuwing van de bibliotheek is een groot en complex project en vraagt om een gedegen aansturing. In deze fase van het project waarin het definitieve ontwerp van de verbouwing van het nieuwe gebouw in de Gooische Brink inclusief de kostenraming wordt opgesteld, is voorspelbaarheid en beheersbaarheid cruciaal. Daarnaast worden momenteel ook onder meer afspraken gemaakt binnen een nieuw op te richten Verenging van Eigenaren, en worden intentieovereenkomsten met de toekomstige partners afgesloten.

Afgelopen najaar is bij het uitwerken van de businesscase in combinatie met het maken van het ontwerp voor het nieuwe gebouw samen met de architect geconstateerd dat een aantal van de gedane aannames bij het begin van het project op onderdelen niet meer van toepassing zijn, waardoor het oorspronkelijke plan niet goed uitvoerbaar is. Gebleken is bijvoorbeeld dat de aard van het nieuwe gebouw bestaande uit diverse voormalige winkelpanden, meer technische en constructieve aanpassingen vraagt dan verwacht.
Zo moeten de diverse vloerniveaus worden aangepast en extra liften worden aangebracht om het gebouw als een geheel toegankelijk te maken. Daarnaast is het gebouw erg uitgestrekt waardoor er meerdere entrees en voorzieningen nodig zijn om het gebouw beheersbaar en sociaal veilig te maken. Ook de functie van bibliotheek vraagt, zeker nu, een hogere verduurzaming dan een winkel. Dit betekent dat de (niet voor de buitenlucht afsluitende) glazen voorgevel aan de zijde van de Gooische Brink geheel moet worden vervangen om een binnenklimaat te kunnen realiseren.

Het moeten doen van dergelijke aanpassingen kan mogelijk financiële implicaties hebben voor de businesscase. Het uiteindelijke financiële effect op de businesscase van de benodigde en aanvullende technische en constructieve aanpassingen wordt momenteel onderzocht, en bekeken in samenhang met

andere onderdelen binnen de businesscase. Onder meer speelt mee of een belangrijke (aanstaande juni) aan te vragen subsidie voor de verduurzaming wordt toegekend. Eerder zijn ten behoeve van de businesscase subsidies toegekend vanuit de rijksregeling "Eenmalige Specifieke Uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen".
De beschreven ontwikkelingen leiden tot een hoger investeringsniveau waarvoor de bibliotheek aanvullende middelen zal aantrekken. Hoewel dit druk zet op de businesscase is deze nog steeds in hoge mate sluitend. Naar verwachting zal de bibliotheek dan ook geen beroep doen op een extra investering door de gemeente. Wel wordt verwacht dat de bibliotheek om een hogere borgstelling zal vragen voor een door hen aan te trekken aanvullende lening.

Vanaf het begin realiseren wij ons dat een dergelijk project als deze niet tot de dagelijkse gang van zaken van een bibliotheek behoort. Hoewel de bibliotheek vanaf het begin expertise heeft aangetrokken onderkennen zowel de directeur als de Raad van Toezicht de toegenomen complexiteit van het project. Om het project goed te laten verlopen tot het einde wordt door de bibliotheek daarom additionele expertise op een hoog niveau ingehuurd. Tevens is een risicoanalyse gemaakt met op alle onderdelen de te nemen beheersmaatregelen. Daarmee zijn afdoende stappen gezet die het financiële risico verkleinen en de voortgang van het project waarborgen.

In de voortgangsgesprekken met de directie en Raad van Toezicht is ook gesproken over de voortgang op andere onderdelen van het project zoals de succesvolle verkoop van de huidige locatie van de bibliotheek, en de aankoop van het voormalige pand van Bakker Bart (pas in een later stadium beschikbaar gekomen) waardoor de twee aangekochte gebouwdelen in de Gooische Brink met elkaar verbonden kunnen worden en een eerder geplande en kostbare luchtbrug achterwege kan blijven. Daarnaast zijn met een groot aantal toekomstige partners intentieovereenkomsten gesloten. Naar verwachting zal het nieuwe gebouw door de huidige eigenaar begin mei worden overgedragen aan de bibliotheek. Daarvoor zal een bijzonder persmoment worden georganiseerd.

Het realiseren van de nieuwe bibliotheek blijft een verantwoordelijkheid van de bibliotheek. Vanuit onze rol en verantwoordelijkheid als borgsteller en subsidieverstrekker blijven wij de uitvoering van het project nauwlettend monitoren en de bibliotheek houden aan de voorwaarden zoals genoemd bij het verlenen van de borgstelling.

Wij verwachten u na het zomerreces te kunnen informeren over het uiteindelijke financiële effect van de genoemde recente ontwikkelingen op de businesscase, de effecten op de gemeentelijke subsidie en een mogelijk verzoek voor een aanvullende borgstelling.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top

VOORSTEL

Zaaknummer:	1425077
Afdelingsnaam:	Sociaal Domein
Steller:	Suna Kavak
Telefoonnummer	06 58907818
Onderwerp:	Vrijwillige eigen bijdrage Oekrainers in opvang

Voorstel

1. Vooruitlopend op de landelijke verplichte eigen bijdrage een vrijwillige eigen bijdrage van maximaal € 105,- per persoon per maand te vragen aan Oekrainers van 18 jaar en ouder binnen de opvanglocaties in de gemeente Hilversum
2. De raad te informeren via bijgaande raadsinformatiebrief.

Samenvatting

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft onlangs akkoord gegeven op het voornemen om een verplichte eigen bijdrage te vragen aan werkende Oekrainers binnen de opvanglocaties. Momenteel werkt het ministerie de kaders uit voor gemeenten. In aanloop naar de verplichte eigen bijdrage, die waarschijnlijk in Q4 van dit jaar start, wordt het college voorgesteld te starten met het vragen van een vrijwillige eigen bijdrage aan Oekraïners van 18 jaar en ouder binnen onze twee opvanglocaties.

Oekraïners binnen de opvanglocaties ontvangen leefgeld. Zij hebben geen huisvestingskosten.

In tegenstelling tot asielzoekers mogen Oekraïners werken na inschrijving op een opvanglocatie. Alle inkomsten uit arbeid mogen zij, zonder afdracht van belastingen, behouden. Dat heeft tot landelijke discussie geleid en de wens van de Tweede Kamer om een verplichte eigen bijdrage.

Om het draagvlak in de samenleving te behouden en de Oekraïners binnen de opvanglocaties bewust te maken van de opvangkosten, is het voorstel om bewoners van 18 jaar en ouder te vragen om naar vermogen bij te dragen aan het verblijfkosten tot een maximum van €105,- per maand vanaf 1 mei 2024

Inleiding

Oekraïense ontheemden hebben in vergelijking met overige vluchtelingen in Nederland meer rechten. Zo kunnen zij zich vrij bewegen tussen Oekraïne en Nederland of andere landen binnen de Europese unie. Ook mogen zij meteen aan het werk na inschrijving op een opvanglocatie. Alle inkomsten uit arbeid mogen zij, zonder afdracht van belastingen, behouden. Daarnaast hebben zij geen kosten voor levensonderhoud of huisvesting. Deze kosten worden door de gemeente betaald. In vergelijking met de inwoners die afhankelijk zijn van een inkomen uit de bijstand, gelden niet dezelfde plichten. En dat begint langzaam te wringen. Zowel binnen de landelijke politiek als binnen de samenleving.

In aanloop naar de rijksregeling voor een verplichte eigen bijdrage (waarschijnlijk in Q4 van dit jaar)is het voorstel om te starten met het vragen van een vrijwillige eigen bijdrage. Om het draagvlak binnen de samenleving te behouden en de bewoners binnen de opvanglocaties bewust te maken van de kosten die gemaakt worden voor de opvang binnen de gemeente zal een vrijwillige eigen bijdrage voor de verblijfskosten worden gevraagd aan alle bewoners van 18 jaar en ouder. We maken geen onderscheid tussen werkenden en niet werkenden, iedereen krijgt de gelegenheid om op basis van vrijwilligheid zelf een bedrag te kiezen dat zij willen bijdragen tot een maximum van €105,-. Dit bedrag is gelijk aan de verplichte eigen bijdrage per persoon die het rijk gaat vragen als tegemoetkoming in de energielasten.

We gaan er vanuit dat niet iedereen gehoor zal geven aan de oproep om een vrijwillige eigen bijdrage te betalen. Het is niet de bedoeling om geld binnen te halen maar om bewustwording te creëren voor de opvangkosten en de ongelijkheid in beeld te brengen bij de Oekrainer binnen de opvanglocaties tussen de reguliere inwoner en de Oekraïense ontheemden.

Probleemstelling/doel

We willen bewustwording creëren bij de Oekraïense ontheemden en draagvlak behouden binnen de samenleving. Oekrainers hebben niet dezelfde rechten en plichten als de reguliere inwoner. Zij mogen werken en behouden hun inkomen zonder afdracht van belastingen of kosten voor huisvesting of levensonderhoud. Dit draag niet bij aan het behouden van draagvlak binnen de samenleving. Door het vragen van een vrijwillige eigen bijdrage per maand maken we de Oekrainers bewust van de huisvestingskosten. Doordat zij meebetalen aan huisvestingskosten kan dit leiden tot het behouden van het draagvlak binnen de samenleving. We maken geen onderscheid tussen werkenden en niet werkenden. Iedereen kan bijdragen naar vermogen.

Argumenten

1.1 Met het vragen van een vrijwillige eigen bijdrage zorgen we voor bewustwording bij Oekrainers voor het kosteloos verblijf

Er ontstaat scheefgroei tussen de reguliere inwoner op bijstandsniveau en de Oekraïense ontheemde die werkt. Zo moeten reguliere inwoners op bijstandsniveau extra inkomsten afdragen bij bijverdiensten, betalen zij belasting, zorgkosten en kosten voor levensonderhoud en hebben per jaar recht op 4 weken vakantie. De ontheemde heeft geen kosten voor huisvesting of kosten van levensonderhoud, mag de opvang opgeteld langer verlaten dan 4 weken per jaar en mag inkomsten uit arbeid behouden zonder verrekeningen of belastingafdracht.

1.2 Met deze maatregel dragen we bij aan het behouden van draagvlak voor de opvang van Oekrainers

We geven de Oekrainers binnen de opvanglocaties de mogelijkheid om bij te dragen in hun verblijfskosten en bereidheid om medewerking te verlenen aan hun verblijf in gemeente Hilversum.

Kanttekeningen

1.1 *De kans is groot dat er geen vrijwillige eigen bijdrage wordt afgedragen.*

Onlangs heeft de staatssecretaris groen licht gegeven om een verplichte eigen bijdrage te vragen aan werkende Oekrainers binnen de opvang. De kans is aanwezig dat men geen vrijwillige eigen bijdrage betaalt en wacht op de verplichte eigen bijdrage.

1.2. Er vindt geen controle plaats op het wel of niet betalen van een vrijwillige eigen bijdrage

We gaan niet controleren of de ontheemde de vrijwillige eigen bijdrage heeft betaald of niet. De bijdrage is immers vrijwillig en niet verplicht. Ook wordt niet gecontroleerd hoeveel er per persoon of gezin wordt betaald aan vrijwillige eigen bijdrage. Hiermee leggen we de verantwoordelijkheid bij de Oekraïense bewoner en voorkomen we extra werk en fte kosten.

Financiën, middelen & capaciteit

De eigen bijdrage wordt gestort bij het reguliere budget opvang Oekraïners, taakveld 6.1 (Samenkracht en burgerparticipatie).

Uitvoering

Na akkoord van het college worden de ontheemden binnen de opvanglocatie via een brief geïnformeerd over het voornemen van de gemeente om een vrijwillige eigen bijdrage te innen per 1 mei 2024. Indien nodig wordt er per locatie een bijeenkomst gehouden om de ontheemden te informeren en eventuele vragen te beantwoorden. Informatie over het vragen van een eigen bijdrage aan Oekrainers wordt opgenomen op de website met een FAQ. We melden deze actie in onze lokale media: lokaal h-a-h blad, en sociale media. De ingangsdatum is 1 mei 2024.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top